

Mediawijsheid

Kennis, vaardigheden en mentaliteit die nodig zijn om bewust, kritisch en actief om te gaan met digitale media.

Inhoudslijst met aanbodsdoelen voor het primair onderwijs

Conform leerplankader onderbouw vo

Gebaseerd op de eindtermen van relevante vakken in de bovenbouw vo (alle sectoren)*

fase 1

fase 2

fase 3

fase 4

fase 5

Medialisering van de samenleving

Bewust zijn van de medialisering van de samenleving

aanbodsdoelen:

- kennismaken met verschillende media en de verschillen herkennen
- kennismaken met verschillende vormen van mediaboodschappen zoals teksten, foto's, afbeeldingen, audio- en videofragmenten
- ervaren dat de leefwereld doordrongen is van audiovisuele boodschappen

aanbodsdoelen:

- herkennen van verschillen tussen media
- beseffen van de relatie tussen mediaboodschap en mediadrager
- beseffen van de reikwijdte van media voor communicatie
- ervaren en bewust worden dat media intensief worden gebruikt
- beseffen dat media steeds veranderen

aanbodsdoelen:

- beseffen van het belang van digitale technologie op allerlei terreinen in onze huidige samenleving
- bewust worden van het belang van (persoonlijke) mediavaardigheid
- ervaren dat media overal aanwezig zijn in de leefwereld van mensen
- herkennen van de impact van mediagebruik op het menselijk bestaan
- onderzoeken en ervaren hoe mensen met media omgaan

De leerling:

- kan de rol van media betrekken op het eigen gedrag en dat van de samenleving
- kan de invloed van de media op overheid, beleid, maatschappij en cultuur aan de hand van voorbeelden uitleggen
- kan de rol van media op het proces van politieke besluitvorming beschrijven

De leerling:

- KERN**
havo en vwo:
- kan de invloed van media op rechtsstaat, parlementaire democratie, verzorgingsstaat en pluriforme samenleving analyseren
 - kan de rol van massamedia bij politieke besluitvorming beschrijven
- KEUZE**
havo en vwo:
- kan de invloed van media op sociale interactie en persoonlijke levenssfeer herkennen en in historisch perspectief plaatsen
- vmbo-gt en -kb:
- kan de betekenis van massamedia voor de samenleving herkennen
- vmbo-bb:
- kan de betekenis van massamedia voor de samenleving herkennen

Media en beeldvorming

Kennis hebben van verschillende functies van media

aanbodsdoelen:

- ervaren van verschillende functies van diverse media
- herkennen of een mediaboodschap commercieel, informerend of amuserend is

aanbodsdoelen:

- herkennen van primaire doelstellingen van commerciële, informerende, amuserende en meningsvormende onlineberichten
- verkennen van de mediaboodschap in verschillende media-uitingen

aanbodsdoelen:

- onderzoeken van de functie van commerciële, informerende, amuserende en meningsvormende berichten in diverse digitale media
- onderzoeken van formats van commerciële, informerende en amuserende berichten in diverse media
- zicht hebben op ethische aspecten van mediagebruik zoals risico's van

De leerling:

- kan de rol van de media en de invloed op beeldvorming en daarmee de werkelijkheid aangeven
- kan de overdracht van normen en waarden door media en commercie beschrijven
- kan de invloed van de media op gedrag en houding beschrijven, onderzoeken en analyseren

De leerling:

- KERN**
havo en vwo:
- kan in media-uitingen, zoals teksten, drogredenen herkennen
- vmbo-gt en -kb:
- kan de relatie tussen fictie en de werkelijkheid toelichten
 - kan beschrijven hoe mensen bij het vormen van hun meningen beïnvloed worden door selectief mediagebruik

		verslaving en asociaal gedrag bij excessief mediagebruik		<ul style="list-style-type: none"> – kan uitingen van vooroordelen en beeldvorming ten aanzien van mannen en vrouwen in media-uitingen herkennen en benoemen – kan van een bepaald sociaal probleem beschrijven welke rol media spelen of gespeeld hebben in de beeldvorming erover – kan het doel van de makers van een media-uiting aangeven <p><i>vmbo-bb:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kan de relatie tussen fictie en de werkelijkheid toelichten – kan beschrijven hoe mensen bij het vormen van hun meningen beïnvloed worden door selectief mediagebruik – kan uitingen van vooroordelen en beeldvorming ten aanzien van mannen en vrouwen in media-uitingen herkennen en benoemen – kan van een bepaald sociaal probleem beschrijven hoe media bijdragen of hebben bijgedragen in de beeldvorming erover – kan het doel van de makers van een media-uiting aangeven <p>KEUZE</p> <p><i>havo en vwo:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kan in media-uitingen onderscheid maken tussen wetenschappelijke argumenten, normatieve maatschappelijke overwegingen en persoonlijke opvattingen <p><i>vmbo-gt en -kb:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kan cijfermatige gegevens in media-uitingen kritisch beoordelen – kan factoren en ontwikkelingen herkennen en noemen als het gaat om de inhoud en programmering van massamedia, en nieuwsvoorziening kritisch beoordelen <p><i>vmbo-bb:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kan cijfermatige gegevens in media-uitingen kritisch beoordelen – kan nieuwsvoorziening kritisch beoordelen
Kennis hebben van de invloed van media op de werkelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> – praten over reclames en de rol ervan – bewust worden van de invloed van media op wat je ergens van vindt 	<ul style="list-style-type: none"> – verkennen van de mediaboodschap in verschillende bronnen – ervaren wat de invloed is van mediaberichten op de mening van mensen – onderzoeken en vergelijken van de betrouwbaarheid van een mediaboodschap (de afzender) 	<ul style="list-style-type: none"> – herkennen of een mediaboodschap 'gekleurd' is – herkennen of mediaberichten vooroordelen en rolpatronen bevestigen en versterken – kritisch nadenken over de betrouwbaarheid van een mediabericht 	<ul style="list-style-type: none"> – kan fictie en werkelijkheid in de media onderscheiden – kent de commerciële motieven van media, zoals die van sociale netwerken <p>KERN</p> <p><i>vmbo-gt en kb:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kan de waarde en betrouwbaarheid aangeven van de informatie die door media verspreid wordt.

	<ul style="list-style-type: none"> – reflecteren over het waarheidsgehalte van een mediabericht (de inhoud) – ontdekken hoe reclames inspelen op voorkeuren en koopgedrag – vormen van een mening over reclame 	<ul style="list-style-type: none"> – onderzoeken dat mediaboodschappen op verschillende manieren 'verpakt' kunnen worden – reflecteren op de beïnvloeding van de eigen mening door media – ontwikkelen van een weerbare houding ten aanzien van mediaboodschappen 		<p>KEUZE <i>havo en vwo:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kan in media-uitingen feiten en meningen van elkaar onderscheiden – kan media-uitingen uit het verleden of van elders beoordelen met inachtneming van de tijd waarin ze tot stand gekomen zijn en/of de cultuur waarbinnen ze tot stand gekomen zijn <p><i>vmbo-gt en -kb:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kan in voorbeelden de rol herkennen die media kunnen vervullen bij beeldvorming (waaronder vooroordelen en stereotypen), en bij de overdracht van waarden en normen – kan informatie vergelijken van verschillende media en verschillen daarin verklaren <p><i>vmbo-bb:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kan in voorbeelden de rol herkennen die media kunnen vervullen bij beeldvorming (waaronder vooroordelen en stereotypen), en bij de overdracht van waarden en normen – kan informatie vergelijken van verschillende media en verschillen daarin verklaren
--	---	--	--	--

Media, identiteit en participatie

	<i>aanbodsdoelen:</i>	<i>aanbodsdoelen:</i>	<i>aanbodsdoelen:</i>	<i>De leerling:</i>	<i>De leerling:</i>
Omgaan met media en sociale netwerken	<ul style="list-style-type: none"> – ervaren van de mogelijkheden van digitale middelen om samen te werken – in aanraking komen met de mogelijkheden om te communiceren en samen te werken via sociale en digitale netwerken – bewust worden van de mogelijkheden van digitale middelen voor contact met anderen 	<ul style="list-style-type: none"> – kennis nemen van verschillende sociale netwerken – begrijpen wat de functie en werking (o.a. impact) van sociale netwerken is – herkennen van en omgaan met ongewone en ongewenste informatie en weten met wie dit te bespreken is – bespreken van risico's van het delen van persoonlijke informatie op media en sociale netwerken 	<ul style="list-style-type: none"> – verwoorden van voor- en nadelen van het participeren aan sociale netwerken – ontdekken en ervaren van de mogelijkheden van sociale netwerken t.b.v. het delen van informatie – herkennen van en omgaan met ongewenste communicatie (bijv. flaming) – realiseren wanneer informatie ongewenst of schokkend is én weten met wie dit te bespreken is (vertrouwenspersoon) – begrijpen van mediamechanismen die verleiden om steeds verder te lezen, kijken, klikken of spelen – ontwikkelen van strategieën om optimaal met media om te gaan 	<ul style="list-style-type: none"> – kan de relatie tussen media, identiteit en privacy uitleggen aan de hand van voorbeelden – kan doelbewust in sociale netwerken participeren en participatie van anderen bevorderen – kan bewust een eigen digitale identiteit vormgeven – kan eigen privacy en veiligheid bewaken en die van anderen respecteren – kan binnen sociale netwerken de relevantie en waarde van informatie inschatten, en bewust informatie delen – kan de impact van wereldwijd publiceren aangeven en consequenties benoemen 	<p>KERN <i>vmbo-gt en -kb:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kan uitleggen dat mensen bij een subcultuur (willen) horen en dat elke subcultuur invloed heeft op gebruik van media <p><i>vmbo-bb:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kan uitleggen dat mensen bij een subcultuur (willen) horen en dat elke subcultuur invloed heeft op gebruik van media <p>KEUZE <i>havo en vwo:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kan de invloed van media op sociale interactie en persoonlijke levenssfeer herkennen en in historisch perspectief plaatsen
Reflectie op het 'eigen' mediagebruik	<ul style="list-style-type: none"> – vertellen over eigen mediagebruik 	<ul style="list-style-type: none"> – bewust worden van het eigen mediagebruik en dat van anderen (bijv. type, duur en frequentie) 	<ul style="list-style-type: none"> – bewust worden van de rol van media in het eigen leven – beseffen van de invloed van de eigen mediaconsumptie op de eigen 	<ul style="list-style-type: none"> – kan reflecteren op het eigen mediagebruik 	<p>KERN</p> <ul style="list-style-type: none"> – n.v.t.

	<ul style="list-style-type: none"> – begrijpen en ervaren dat media toepasbaar zijn in het leren en verwerven van kennis 	<p>levensstijl en de eigen kijk op de wereld</p> <ul style="list-style-type: none"> – beseffen van het eigen patroon van mediagebruik 		<p>KEUZE <i>havo en vwo:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kan redeneren over de gevolgen van de veranderende mogelijkheden van media op de persoonlijke vrijheid <p><i>vmbo-tl:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – heeft inzicht in de normen en waarden bij het gebruik van media en kan dit inzicht toepassen bij het gebruik en ontwerp van media-uitingen
				<p>* <i>Deze beschrijving is gebaseerd op de eindtermen van vakken uit het gemeenschappelijke deel en het profieldeel van de examens en op de informaticavakken in vmbo, havo en vwo. De leerdoelen van het kerndeel zijn gebaseerd op de eindtermen van de gemeenschappelijke vakken (= Nederlands, Engels, vwo: tweede moderne vreemde taal of Grieks/Latijn, maatschappijleer, kunst en lichamelijke opvoeding) en die uit het keuzedeel zijn gebaseerd op de overige vakken.</i></p>